

en af de nærmeste, hvis opholdssted kendes, kan obduktionen ikke foretages, da betingelsen i stk. 3 ikke er opfyldt. Er der imidlertid ingen pårørende, eller kendes deres opholdssted ikke, vil indgrebet kunne foretages.

Stk. 4 indeholder reglen om, at obduktion af personer under 18 år kun må foretages, såfremt forældremyndighedens indehaver har samtykket heri. Der henvises herom ligeledes til de almindelige bemærkninger pkt. 3.

Stk. 5 svarer til transplantationslovens § 5, 1. pkt. Efter reglen, der er begrundet i efterforskningsmæssige hensyn, må obduktion ikke finde sted, såfremt der skal foretages retslægeligt ligsyn eller retslægelig obduktion.

En lægevidenskabelig obduktion består i den ydre og indre undersøgelse af et dødt menneskes krop eventuelt med yderligere undersøgelser, herunder mikroskopi samt visse kemiske og bakteriologiske undersøgelser.

Obduktion har til formål dels at fastslå den nøjagtige dødsårsag, dels at få kendskab til den eller de sygdomme, afdøde har lidt af, og endelig at kunne vurdere den foretagne behandling.

Det foreslås, at den gældende lovs afgrænsning af de indgreb, der kan foretages i forbindelse med obduktion, opretholdes, således at et samtykke til obduktion omfatter udtagelse af væv og andet biologisk materiale til behandling af sygdom eller legemsskade hos et andet menneske eller til lægevidenskabeligt eller undervisningsmæssigt brug, såfremt indgrebet foretages i tilknytning til obduktionen. Det kan i den forbindelse fremhæves, at kravet til foretagelsen af de nævnte indgreb med denne ændring er væsentligt skærpet i forhold til den gældende retstilstand, idet kravet om underretning om dødsfaldet foreslås erstattet af en udtrykkelig underretning til afdødes nærmeste om en påtænkt obduktion med anmodning om samtykke hertil.

Efter den hidtidige forståelse af ligsynsloven kan der ikke foretages obduktion, før der ved almindeligt ligsyn er konstateret et af de tre tidligere nævnte dødstegn: Dødsstivhed, dødspletter eller forrådnelse. Obduktion kan således først foretages nogen tid (i størrelsesordenen timer), efter at blodkredsløbet er ophørt. Denne retstilstand forudsættes opretholdt. Der vil således heller ikke kunne foretages obduktion i tilfælde, hvor en person er hjernedød med kunstigt opretholdt kredsløb.

Til kapitel 4 (Transplantation)

Til § 13

Bestemmelsen svarer til transplantationslovens § 1 om transplantation fra levende personer.

Efter den gældende bestemmelse skal samtykke til transplantation fra en person under 18 år tiltrædes af værgen. I lovforslaget foreslås, at samtykket skal tiltrædes af forældremyndighedens indehaver.

Baggrunden for den gældende regel er, at aldersgrænsen ved transplantationslovens vedtagelse i 1967 som nævnt ovenfor var 21 år. De dagældende regler i myndighedsloven indebar imidlertid, at man var personlig myndig fra det fyldte 18. år, men først formueretlig myndig fra det fyldte 21. år. Det var derfor nødvendigt at lade værgen besidde kompetencen. Efter de nugældende regler er 18-års grænsen gældende i begge tilfælde, og det foreslås således nu at henlægge kompetencen til forældremyndighedens indehaver. Det følger heraf, at personer under 18 år, der har fået tilladelse til at indgå ægteskab, selv vil kunne afgive samtykke, idet de ikke er undergivet forældremyndighed.

Efter stk. 2, 2. pkt., kan transplantation fra en person under 18 år i øvrigt kun foretages, såfremt ganske særlige grunde taler derfor. Dette indebærer, at en nyre kun må transplanteres til f.eks. en bror eller søster, såfremt transplantationen er livsnødvendig, fordi der ikke er mulighed for anden behandling eller for transplantation fra en anden person.

Dette er en ændring i forhold til gældende ret og i forhold til de tidligere lovforslag.

Til § 14

Bestemmelsen erstatter transplantationslovens § 2 og § 3.

Efter *stk. 2, 1. pkt.*, kan der foretages transplantation fra en afdød person, såfremt den pågældende efter sit fyldte 18. år skriftligt har truffet bestemmelse herom. Ud over kravet om skriftlighed stilles der ingen særlige formkrav til denne erklæring. Landsforeningen for Nyresyge i Danmark og Danmarks Frivillige Bloddonorer har fremstillet en mærkat, der skal underskrives med angivelse af cpr.nr. og dato, og som i øvrigt har følgende tekst: »Transplantationsdonor. Skulle undertegnede dø under omstændigheder, der muliggør fjernelse af organer til transplantation, giver jeg hermed min tilladelse til dette.« En sådan erklæring opfylder bestemmelsens krav, medmindre tilladelsen i det konkrete tilfælde må anses for tilbagekaldt eller ugyldig.

Om den påtænkte ordning, hvorefter borgerne på en enkel og ubureaukratisk måde kan tilkendegive deres holdning til organdonation, henvises til de almindelige bemærkninger pkt. 4.

Vedrørende *stk. 2, 2. pkt.*, bemærkes, at det forudsættes, at det normalt er de pårørende, der oplyser,